

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre az irodai berendezésekre vonatkozó közösségi energiahatékonysági címkézési programról”

COM(2006) 576 final – 2006/0187 (COD)

(2007/C 161/24)

2006. október 19-én a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 175. cikkének (1) bekezdése alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fenti tárgyban.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Közlekedés, energia, infrastruktúra és információs társadalom” szekció véleményét 2007. február 21-én elfogadta. Az előadó Ivan Voleš volt.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság a 2007. március 14-15-én tartott 434. plenáris ülésén (a 2007. március 15-i ülésnapon) 83 szavazattal, 2 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 Az EGSZB üdvözli az Amerikai Egyesült Államokkal kötött új megállapodást, amely az energiahatékonyságra vonatkozó címkézési Energy Star programok összehangolásának egy második öt éves szakaszra történő kiterjesztését célozza, valamint az Európai Bizottság azon törekvéseit, hogy összhangban a technológiai fejlődéssel és az eddiginél rugalmasabb módon szigorúbb műszaki előírásokat vezessen be az irodai berendezések vonatkozásában. Az EGSZB egyetért a 2422/2001/EK rendelet átdolgozására irányuló javaslattal, amely a közösségi Energy Star programot az új megállapodáshoz igazítja, és a következő megjegyzéseket teszi:

1.2 Míg az Energy Star program adatbázisában történő regisztráció a közbeszerzési eljárásokban való részvétel előfeltétele az Egyesült Államokban, a javaslat az irodai berendezések közbeszerzését illetően csak azt állapítja meg, hogy ösztönözni kell az olyan energiahatékonysági követelmények használatát, melyek legalább az Energy Star műszaki előírásaival megegyező szintűek. Az EGSZB javasolja, hogy ezt tegyék még inkább kötelező érvényűvé valamennyi az irodai berendezésekre vonatkozó közbeszerzési eljárásra nézve azáltal, hogy az adott termék Energy Star emblémával történő címkézését alapfeltételként határozzák meg.

1.3 Az EU-ban több energiahatékonysági címkézési rendszer is létezik, úgymint az ökocímke, az környezetbarát tervezés, valamint számos, a tagállamokban használatos címke. Az Európai Bizottság ugyan kísérletet tett a közösségi címkézési programok összehangolására, ennek azonban nincs kézzelfogható eredménye. Az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a fogyasztók megtévesztésének elkerülése érdekében a szóban forgó címkézési rendszereket hatékonyabban hangolja össze.

1.4 Mivel az Energy Star alig ismert a nyilvánosság körében, az EGSZB sürgeti a mind az Európai Bizottság, mind pedig a tagállamok részéről arra vonatkozóan vállalt kötelezettség fenntartását, hogy reklámozzák az emblémát, illetve tegyék lehetővé népszerűsítésének finanszírozását a megfelelő energiahatékonysági programokból, úgymint az „Intelligens energia – Európa” vagy a „Fenntartható energia – Európa” kampány.

1.5 Az EGSZB az Európai Közösség Energy Star Testülete (EKEST) mint tanácsadó szerv összetételének felülvizsgálatára szólít fel oly módon, hogy az foglalja magába valamennyi tagállam képviselőit és az érdekelt munkaadók és munkavállalók szervezeteit is.

1.6 Az EGSZB sürgeti az Európai Bizottságot, hogy a 7. keretprogram és más, a tudományt, kutatást és innovációt ösztönző programok révén növelje az irodai berendezések energiahatékonyságának javítására irányuló technológiai fejlődés támogatásának mértékét.

1.7 Az Európai Bizottságnak és a tagállamoknak figyelemmel kellene kísérniük a termék nyilvántartásba vételre való alkalmasságát, elvégezve a szükséges ellenőrzéseket, illetve tesztek, és közzétéve az akár pozitív, akár negatív eredményeket, melyek ösztönöznék az Energy Star címke hitelességét.

2. Bevezetés

2.1 Az irodai berendezésekre vonatkozó közösségi energiahatékonysági címkézési programról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre tett javaslat az Európai Parlament és a Tanács 2001. november 6-i 2422/2001/EK rendeletének ⁽¹⁾, átdolgozására irányul, amely az irodai berendezések (többek között számítógép, képernyő, nyomtató, fénymásoló, szkennel, faxok) Energy Star emblémával történő energiahatékonysági címkézésére vonatkozó program részletes szabályait határozta meg. Az Európai Unió az Egyesült Államokban 1992 óta működő és egyéb országokra is kiterjesztett Energy Star programhoz az USA-val 2000. december 19-én megkötött megállapodás alapján csatlakozott. Az EGSZB e rendelkezésről szóló véleményét 2000-ben elfogadta ⁽²⁾.

2.2 Az Energy Star program végrehajtásáért felelős irányítási testületnek az Európai Bizottságot jelölték. A 2422/2001/EK rendelet létrehozta a Európai Közösség Energy Star Testületét (EKEST) mint olyan tanácsadó szervet, amely a tagállamokban tevékenykedő gyártók, szakértők, kereskedők, fogyasztók és környezetvédők képviselőiből tevődik össze annak érdekében, hogy értékelje a program végrehajtását, és az irodai berendezések energiafogyasztásának csökkentését célzó új műszaki előírásokat javasoljon.

⁽¹⁾ HL L 332., 2001.12.15.

⁽²⁾ HL C 204., 2000.7.18.

2.3 Az Energy Star programnak az Európai Közösségben a 2001 és 2005 közötti időszakban történő végrehajtásáról szóló 2006. március 27-i közleményében az Európai Bizottság javasolta az USA-val az Energy Star program kapcsán kötött, 2006 júniusában lejárt megállapodás további öt évvel történő megújítását a következő okokból:

- az energiahatékonyság az Európai Bizottság energiahatékonyságról szóló zöld könyve értelmében meghatározott fenntartható energia egyik fő pillére,
- az irodai berendezések a szolgáltatási ágazaton és a háztartásokon belül az energiafogyasztás jelentős részarányát képviselik, és az a részarány folyamatosan nő,
- az Energy Star program olyan eszköz, amely összehangolja az Európai Közösségnek és a tagállamoknak az energiahatékonyság javítására irányuló erőfeszítéseit,
- keretet biztosít az USA, Japán, Korea és más kulcsfontosságú piaci kulcsszereplők közötti ilyesfajta koordináció számára,
- mivel a legtöbb gyártó várhatóan tiszteletben tartja az Energy Star program által meghatározott műszaki követelményeket, a program az ágazat egészében alapvetően hozzá fog járulni az energiafogyasztás csökkentéséhez,
- az Energy Star program önkéntes jellege jól kiegészíti az energiafelhasználó termékeknek a 92/75/EK irányelvben és a környezetbarát tervezési követelményekről szóló 2005/32/EK irányelvben rögzített kötelező címkézését, és nagyobb átláthatóságot hoz a piacok számára.

2.4 Az új megállapodást a Tanács 2006. december 18-án hagyta jóvá, és 2006. december 20-án, Washingtonban írták alá. A termékekre vonatkozó szigorúbb műszaki előírásokat határozza meg, a megállapodás egyik fő új vonása az olyan energiafogyasztási előírások bevezetése, amelyek nemcsak a készletléti energiafogyasztásra, hanem egyéb üzemmódokra, különösen a használati üzemmódra is vonatkoznak. A megállapodás C. melléklete szigorú és innovatív műszaki előírásokat tartalmaz a számítógépekre, képernyőkre és képfalkodó berendezésekre (fénymásolók, nyomtatók, szkennerek, faxok) vonatkozóan, melyek 30 TWh-t takaríthatnak meg a következő három év során a 27-tagú Unióban az EKEST becslései szerint.

2.5 Az EKEST javasolta, hogy az Energy Star programot az új időszakban még hatékonyabban hajtsák végre, lehetővé téve a műszaki előírásoknak a technológiai fejlődéshez és a piaci változásokhoz való könnyebb alkalmazkodását. Az Energy Star program egyszerűsítése megtakarításokhoz vezethet mind a közösségi adminisztráció, mind pedig a tagállamok számára.

2.6 A rendeletjavaslat a 2422/2001/EK rendelet következő cikkeit módosítja:

- 6. cikk: Az embléma promóciója – Az Európai Bizottság javasolja a tagállamok és az Európai Bizottság arra vonatkozó kötelezettségének eltörlését, hogy népszerűsítsék az emblémát, mivel a program önkéntes jellegű, népszerűsítése tehát a gyártók érdekében áll.
- 8. cikk: Az EKEST nem készít többé jelentést az Energy Star termékek piaci bevezetéséről – Ezt pályázati eljárás keretében valósítják meg. Az Európai Bizottságnak az sem lesz többé

kötelessége, hogy tájékoztassa az Európai Parlamentet és a Tanácsot az EKEST tevékenységeiről, hiszen az Európai Bizottság EKEST internetes portálja tartalmaz minden szükséges információt.

- 10. cikk: Munkaterv – Az Európai Bizottság és az EKEST közösen hároméves munkatervet dolgoz ki, melynek végrehajtását figyelemmel kíséri és legalább évente egy alkalommal közlést tesz.
- 11. cikk: A műszaki kritériumok felülvizsgálatát előkészítő eljárások – Az EKEST és az Európai Bizottság kezdeményezheti a megállapodás és különösen a közös műszaki előírások módosítását. Továbbá az EKEST-nek a műszaki előírások felülvizsgálatára vonatkozó kötelezettsége egyszerűsödött.
- 13. cikk: Végrehajtás – E cikket hatályon kívül helyezik, mivel a tagállamoknak nincs olyan kötelezettségük, amelyről jelentést kellene készíteniük az Európai Bizottságnak.

3. Általános megjegyzések

3.1 Az EGSZB üdvözlöi a Tanácsnak az Energy Star program folytatásáról szóló határozatát, valamint az USA-val kötött új partnerségi megállapodást. Tekintettel az irodai berendezések egyre növekvő számára és egyre nagyobb mértékű alkalmazására, energiahatékonyságuk javítása a helyes útja annak, hogy mérséklődjön a villamosenergia-fogyasztás növekedése. Az EGSZB ezért támogatja az Európai Bizottság arra irányuló törekvéseit, hogy a technológia fejlődésével összhangban az új megállapodásba szigorúbb műszaki előírásokat építsen be az irodai berendezések különböző kategóriáira vonatkozóan.

3.2 A 2422/2001/EK rendeletről szóló véleményében az EGSZB hangsúlyozta annak szükségességét, hogy a megállapodásban szereplő energiahatékonysági előírásokat időről időre a legújabb technológia fejleményekhez igazítsák, és ez a követelmény az új Energy Star programra is érvényes marad.

3.3 Míg az Energy Star program adatbázisában történő regisztráció a közbeszerzési eljárásokban való részvétel előfeltétele az Egyesült Államokban, az EU-ban nincs ilyen követelmény. Az EGSZB üdvözlöi azt a tényt, hogy a rendelet értelmében az Európai Bizottságnak és a nemzeti szintű állami intézményeknek az irodai berendezések vásárlására kiírt közbeszerzési eljárások során legalább olyan szigorú energiahatékonysági követelményeket kell érvényesíteniük, mint az Energy Star program keretén belül meghatározottak. Az EGSZB azt várja, hogy az Európai Bizottság maga járjon elő jó példával, és alkalmazza e követelményeket az általa kiírt közbeszerzési eljárásokban, ideértve a közösségi fejlesztési segélyekre vonatkozó eljárásokat is.

3.4 Az EU Energy Star programja a termékek energiahatékonyságára vonatkozó számos címkézési program egyike, melyek közül több az irodai berendezéseket is magában foglalja; ide tartoznak többek között a közösségi öko címkék, a környezetbarát tervezés és az olyan nemzeti címkék mint az „Északi Hattyú”, a svéd TCO-embléma vagy a német „Kék Angyal”. Az Európai Bizottság ugyan kísérletet tett az Energy Star programnak az egyéb közösségi címkézési programokkal történő összehangolására, de ez eddig nem vezetett kézzelfogható

eredményekhez. Az EGSZB ezért felhívja az Európai Bizottságot, hogy tegyen kísérletet e tevékenységek hatékonyabb összehangolására a közös műszaki előírások egybevetése, koordinációja és alkalmazása érdekében, hogy a fogyasztók és felhasználók jobb áttekintést nyerjenek a felkínált termékek energiahatékonysági és ökológiai jellemzőiről anélkül, hogy elbizonytalanítaná őket a termékeken található címkék sokasága. Felszólítja a tagállamok illetékes hatóságait, hogy – ahol szükséges – gondosan tanulmányozzák át az Energy Star program előírásait.

3.5 A megállapodás messze ható és dinamikus népszerűsítő tevékenységeket irányzott elő abból a célból, hogy a fogyasztók és felhasználók figyelmét ráirányítsa az emblémára. Az EGSZB úgy véli, hogy az Európai Bizottság és a tagállamok által eddig elért eredmények nem kielégítőek. Az embléma alig ismert a nyilvánosság körében, és így valójában nincs befolyással az irodai berendezések vásárlásakor hozott döntésekre, ez pedig a gyártók számára kevésbé vonzóvá teszi népszerűsítését. A népszerűsítésbe egyáltalán nem vonták be a fogyasztói, vállalati vagy munkáltatói szervezeteket. Az EGSZB ezért sürgeti a mind az Európai Bizottság, mind pedig a tagállamok részéről arra vonatkozóan vállalt kötelezettség fenntartását, hogy reklámozzák az emblémát és fokozzák annak népszerűsítését. Ajánlja, hogy e tevékenységek olyan projekteken keresztül legyenek támogathatók, melyek finanszírozását az „Intelligens energia – Európa” vagy a „Fenntartható energia – Európa” kampány és más programok biztosítják.

3.6 Bár az egyéni számítások elvégzéséhez „energia-számológép” áll rendelkezésre a www.eu-energystar.org internetes oldalon, a gyártókat ösztönözni kellene arra, hogy az Energy Star előírásokkal kapcsolatos adatokat felvegyék a kézikönyvekbe, olyan utasításokkal egyetemben, melyek megmutatják, hogy hogyan lehet az adott berendezést a lehető legnagyobb energiahatékonysággal használni.

4. Részletes megjegyzések

4.1 Jelenlegi formájában az EKEST nem képviseli megfelelő módon a munkaadói és munkavállalói szervezeteket, az érdekelt civil szervezeteket és a tagállamokat. Az EGSZB ezért arra kéri az Európai Bizottságot, hogy alakítsa át az EKEST összetételét

annak érdekében, hogy átláthatóbbá és minél reprezentatívabbá tegye.

4.2 Az Európai Bizottságnak növelnie kellene támogatása mértékét annak érdekében, hogy több, az energiahatékonyságra vonatkozó, magas igényt támaztó előírás technológiai fejlesztése valósuljon meg – a tudományt, kutatást és innovációt ösztönző programok révén is, illetve különösképp a 7. keretprogramon belül.

4.3 Ebben az összefüggésben világosabban meg kellene különböztetni a régebbi berendezéseken, illetve az új megállapodás C. mellékletében bevezetett szigorúbb kritériumoknak eleget tevő berendezéseken található Energy Star emblémát. Néhány címkézési rendszerben feltűntetik az előírások jóváhagyásának időpontját. Az EGSZB javasolja ennek az USA-beli partnerekkel történő megvitatását.

4.4 Az Európai Bizottságnak rendszeres időközönként információt kellene közzétennie azokról az energiamegtakarításokról, melyeket az Energy Star program keretén belül értek el az irodai berendezésekre vonatkozó szigorúbb energiahatékonysági előírások alkalmazása révén, konkrét példákat hozva az állami szektorból, az üzleti szférából és a háztartásokból.

4.5 Az Energy Star megállapodás az adott termékek nyilvántartásba vételre való alkalmasságát figyelemmel kísérő partnerekről is rendelkezik. A rendeletnek ezért a tagállamok ilyesfajta ellenőrzéshez kapcsolódó feladatait, valamint az ezek megvalósításához szükséges alapvető iránymutatásokat is rögzítenie kellene. Nincsenek olyan európai bizottsági dokumentumok, amelyek az adatbázisban nyilvántartott termékek ellenőrzéséről vagy figyelemmel kíséréséről nyújtanának információt. Amennyiben léteznek ilyen adatok, ezeket hozzáférhetővé kellene tenni a program internetes oldalán; amennyiben nem, hasznos lenne a berendezések vizsgálata és az eredmények közzététele. Ellenkező esetben csorbát szenvedhetne az embléma hitelessége.

4.6 Az EGSZB ajánlja az Európai Bizottság eredeti kötelezettségvállalásának fenntartását, melynek értelmében a megállapodás 5 éves érvényességi tartamának lejártá előtt egy olyan jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, amely figyelemmel kíséri az irodai berendezések energiahatékonyságát és a programhoz kiegészítő intézkedéseket javasol.

Kelt Brüsszelben, 2007. március 15-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

elnöke

Dimitris DIMITRIADIS